

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань бюджету

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-29, 255-43-61, факс: 255-41-23

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

*До розгляду законопроекту за
реєстр.№5869 від 27.08.2021*

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету на засіданні від 26 січня 2022 року (протокол № 114) відповідно до статей 27 і 109 Бюджетного кодексу України та статті 93 Регламенту Верховної Ради України розглянув проект закону про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення і затвердження окремих державних соціальних гарантій (реєстр. № 5869 від 27.08.2021), поданий народними депутатами України Королевською Н.В. та іншими, і повідомляється наступне.

Законопроектом, зокрема, передбачено, що:

набір продуктів харчування, набір непродовольчих товарів та набір послуг затверджуватиметься Кабінетом Міністрів України щорічно *(за чинною редакцією такі набори визначаються не рідше одного разу на п'ять року);*

розмір прожиткового мінімуму не може бути встановлений на рівні нижчому, ніж прогнозований фактичний розмір прожиткового мінімуму;

у разі перевищення фактичного розміру прожиткового мінімуму протягом двох місяців підряд від затвердженого розміру прожиткового мінімуму, Кабінет Міністрів України протягом 15 днів ініціюватиме перед Верховною Радою України внесення змін до державного бюджету на відповідний рік щодо підвищення розміру прожиткового мінімуму з урахуванням прогнозного рівня інфляції до кінця бюджетного року з метою забезпечення його коригування залежно від зростання цін.

У експертному висновку Міністерства фінансів України *(копія додається в електронному форматі)* зазначено, що реалізація законопроекту впливатиме на видаткову частину державного бюджету, при цьому оцінку вартісної величини впливу його положень неможливо здійснити у зв'язку з відсутністю вихідних параметрів для обрахунку та необхідних обґрунтувань розробника. Водночас, звернуто увагу на те, що Верховна Рада України 2 червня 2021 року прийняла у першому читанні законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питань формування прожиткового мінімуму та створення передумов для його підвищення (реєстр. № 3515 від 20.05.2020), внесений народними депутатами України Третяковою Г.М. та іншими, яким змінюються підходи до визначення та застосування прожиткового мінімуму.

Всупереч вимогам частини першої статті 27 Бюджетного кодексу

України та частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України суб'єктами права законодавчої ініціативи до законопроекту, прийняття якого призведе до змін показників бюджету, не надано фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозицій змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету. На невиконання вказаних вимог звернуто увагу також Міністерством фінансів України.

Необхідно зауважити, що відповідно до Закону України «Про прожитковий мінімум» прожитковий мінімум визначається як вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів, набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості (стаття 1), та застосовується, зокрема для встановлення розмірів державних соціальних гарантій, формування державного та місцевих бюджетів тощо (стаття 2).

Згідно із Законом України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» прожитковий мінімум є базовим державним соціальним стандартом (стаття 6), який встановлюється з метою визначення механізму реалізації соціальних прав та державних соціальних гарантій громадян, встановлених Конституцією України, а також визначення та обґрунтування розмірів видатків, зокрема державного бюджету (стаття 2).

Також звертаємо увагу, що відповідно до статті 95 Конституції України та статті 7 Бюджетного кодексу України бюджетна система ґрунтується на принципі збалансованості, згідно якого повноваження на здійснення витрат бюджету мають відповідати обсягу надходжень бюджету на відповідний бюджетний період.

Отже, встановлення розмірів прожиткового мінімуму, на основі яких визначаються основні державні соціальні гарантії, без урахування фінансових можливостей держави призведе до розбалансованості бюджетів усіх рівнів, до виникнення значної заборгованості із виплати заробітної плати, пенсій, державних допомог тощо, і, як наслідок, до соціальної напруги у суспільстві.

Крім того, передбачене проектом закону положення щодо внесення протягом 15 днів до Верховної Ради України законопроекту щодо змін до державного бюджету на відповідний рік про підвищення розміру прожиткового мінімуму у разі перевищення фактичного розміру прожиткового мінімуму не узгоджується із положеннями статей 52 і 53 Бюджетного кодексу України, якими визначено вичерпний перелік підстав та умови для внесення змін до закону про Державний бюджет України. Аналогічні зауваження зазначило Міністерство фінансів України у своєму експертному висновку.

Відповідно до вимог частини третьої статті 27 Бюджетного кодексу України, закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються не пізніше 15 липня року,

що передуює плановому, вводяться в дію не раніше початку планового бюджетного періоду, якщо ж ці Закони України або їх окремі положення приймаються після 15 липня року, що передуює плановому – вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

За підсумками розгляду Комітет прийняв рішення, що проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення і затвердження окремих державних соціальних гарантій (реєстр. № 5869 від 27.08.2021), поданий народними депутатами України Королевською Н.В. та іншими:

має вплив на показники бюджету (збільшуючи витрати державного та місцевих бюджетів, а також фондів загальнообов'язкового державного соціального та пенсійного страхування). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2022 року він має вводитися в дію не раніше 01 січня 2023 року, а після 15 липня 2022 року – не раніше 01 січня 2024 року (або 01 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону);

рекомендувати Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів при опрацюванні законопроекту узгодити його положення із вимогами статті 95 Конституції України і вимогами статей 7, 52 та 53 Бюджетного кодексу України із урахуванням висновків Комітету з питань бюджету та Міністерства фінансів України до цього законопроекту.

Голова Комітету

Ю.Ю. Арістов

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Арістов Юрій Юрійович

Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000D6452E0032508F00

Дійсний до: 28.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-13/9-2022/26647 від 31.01.2022

819813